

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Miesiąc dzień godzina	Stan Barometru do 0° R. zredukowany w miarze Paryz.	Stopień cie- pła podług Réaumur.	Psy- chrometr e	W i a t r	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
21 6	28"	1, 04	13, 2	0, 60	Pn. Wschodni słaby	Pogoda
2		1, 06	10, 0	0, 81	Południowy	"
10		0, 68	13, 4	0, 59	Pł. Zachodni	"

Gazeta Krakowska od Nowego Roku 1849, wychodzić będzie **na całym arkuszu**, według programmatu, który przy ostatnich numerach tego miesiąca załączony zostanie. Pomimo powiększenia formatu i wynikających ztąd kosztów, cena kwartalna pozostaje jak dotąd Złr. 4 Mon. Konw., miesięcznie Złp. 6. — Uprasza się Szanownych Abonentów, aby zawczasu zgłosić się zechcieli, gdyż taka tylko liczba egzemplarzy odbijaną będzie, jaka zamówioną zostanie.

Rzeczy krajowe.

Mowa Mierosławskiego

na obchód rocznicy 29 Listopada.

(Ciąg dalszy patrz Nr 282 Gaz. Krak.)

Krótko mówiąc Obywatele! pytam was — chcecie mieć sprzymierzeńca, któryby wam wystawił przednią straż 490,000 żołnierzy, jakimi dowodzili Sobieski, Kościuszko, Poniatowski — jakimi popisował się rok 1830, albolitéz wolicie sprzymierzeńca z 490,000 płatnych żołdaków, pod dowództwem Cara Mikołaja, ks. Windiszgreca, Jellaczycy i innych? Oto jest kwestya, którą wam kładę bez żadnej ogrodki?

A teraz! Ludu, szczytający się powszechném głosowaniem, wybieraj, głosuj w twój duszy i przeświadczeniu, przez powstanie i posiadnienie — milczycieź, czy powstajecie? bo wszelkie rozumowania i rozprawy w tym względzie ustają już, i ustają, od owego wstrząśnienia, które w Lutym podzieliło Europę na dwa obozy, w pośrodku których stoi zwycięztwo lub śmierć!

Bo od owój wiekopomnej chwili, wszystko już przepadło, rękawica przez was została rzuconą — rękawicę ową podnieśli sprzymierzeni króle, podporządkowani, pod telegraf Cara Rosyyi — i nie masz już tylko dwa wielkie państwa, od Atlantyku do Kameczatki, t.j. panowanie *Demokracji*, jój siedziba główna Paryż, i panowanie *Samowładzy*, jój stolica Petersburg. Obłudne pomieszanie starodawnych odgraniczeń, ustąpiło miejsca nagle i hez powrotnie temu olbrzemiemu *rozdwojowi*, niewyszukanemu, ale pierwotnemu, jak każda zagadka opatrności — jak każde założenie, które się spieszy ku swemu rozwiązaniu. — Bóg najwyższy *Przeobraziiciel*, począł swe dzieło od rozdwoju, dzieląc

chaos w dniu stworzenia — i skończy go rozdwojeniem, przez podział ludzkości, w dniu sądu ostatecznego.

Obywatele! bądźmy sprawiedliwi, nawet względem naszych nieprzyjaciół. Za ledwie się króle opamiętali z ostupienia w jakie ich rewolucya Lutego pograżyła a już poczęli myśleć i pojęli jasno założenie Ludzkości — zrozumieli o co rzecz chodzi — a sposób w jaki to założenie rozwiązują dowodzi dostatecznie, jakiego pragną rezultatu — bo wiedzą że Ludzkość cała ma tylko jednego wolności wyobraziela, a wszyscy jój ciemiężyciele i wszystkie koronowane głowy jednego tylko Naczelnika.

Braterstwo i połączenie się Królów i koron do dziś dnia wielce im pomagało — Słowo, *porządek* od 18tu wieków gra znakomitą rolę — Prawda, że demokracja wojująca wielkie popełniała hłedy — chcąc być mądrzejszą, wyrachowańszą biegłęjszą od Boga samego — że gwałtem chcieli zbudować Babel, tam gdzie trzeba budować arkę przymierza — szczęścia swego zawsze szukali to w Rosyyi, to w Austryi to w Prusach, w Piemencie, w Lichtensteinie, Bóg wie w kim? to znowu w tém lub owém księstwie, w tym lub owym gabinecie, w tém lub owém stronnictwie we wszystkich cudach jeografii scholastycznej, nakoniec w dyplomacyi urzędowej, gdy tymczasem przeciwnicy nasi, widzieli tylko dwie ogromne armie, które się z sobą spotkać miały — armią *wolności i ciemięstwa* a w pośrodku tychże stała Polska.

Tak Obywatele! Polska, to pole dzisiejszych zapasów, pole pośrodkowe, o które dobijają się wielcy wodzowie w wilią stoczenia walnej bitwy, każdyby ją chciał mieć za sobą, aby mieć Opatrzność po swojej stronie i zapewnić sobie jutrzejsze zwycięztwo.

I w tym to spoczywa, owe tajemnicze ludów współuczucie i owa gwałtowna nienawiść, Polska,

jaką obudza samo wspomnienie Polski! u tych pomiernych taktyków polowych i dyplomatów gabinetowych — kwestya zaś równowagi europejskiej dotąd niebyła jeszcze pojętą.

Widziałem waszą Polskę, mówią ci fałszerze *ludzkości*. Polskę — smętarz! — ale ja, który jej się dotknąłem, „poczułem w niej kolebkę,“ odpowiada głos szczytnej wiary, której proroczym wyrokiem, w chwili gdy mówię, wszystkie trony ziemi zachwiał się.

Obowiązek wybawienia Polski zmartwych, złożony jest w ręce Demokracji Europejskiej, a to za każdą cenę, niezważając na ofiary, jak wielkie by te być mogły. Zmartwychwstanie Polski nie jest sprawą uprzedzenia, sprowadzenia wojny cywilnej, jak to w was chęć w mówić wasi najzaciętsi nieprzyjaciele. Naród ten, niemówimy, że więcej jest wart, jak drugie, że mu dla tego pomagać trzeba w zmartwychwstaniu — i dla tego też nieżąda od was więcej kadzidel za swe cnoty, jako też, nad swemi nieszczęściami i pobłażania nad swemi błędami. — Wolno wam go nienawidzić spotwarzając jeśli tego pragniecie, ale dla zbawienia duszy nieśmiertelnej rodu ludzkiego wysłuchajcie *Skarg* tego Narodu.

Wysłuchajcie skarg tego Narodu, bo to są przednie straże waszego panowania zagrożonego — wysłuchajcie go, bo przez swe cierpienia za siebie i za drugich stał on się wyobrazicielem wszystkich ludów w mękach czyscowych dotąd pozostających.

Wysłuchajcie go, bo cnoty, nieszczęścia i błędy nawet tego narodu, zasłaniały od podobnego losu inne ludy po wszystkie czasy.

Wysłuchajcie go, bo wszystkie sztylety waszych nieubłaganych nieprzyjaciół, zmówiły się, aby uderzyć w jego serce, bo ten naród z wysokości swego męczeństwa, swojej kalwaryi, ostrzega was o tej prawdzie, wierzajcie mu, bo męczennik nigdy nie kłamie!

Ależ chceć Polski, krzykną zaraz owi brudni lichwiarze, którzyby świat cały chcieli wygrać od razu na loteryi — owi chorzy bez odwagi, dla których godzina silnego choć skutecznego lekarstwa — jest trudniejszą do zniesienia, jak wieki cierpień boleści i przestachu, — chceć Polski, jest to wypowiedzieć walkę na śmierć wszystkim mocarzom świata, walkę, która pociągnąć może za sobą ruinę — bankructwo wszystkiego co już dziś posiadamy, dla uzyskania na wyłączną korzyść, dopiero narodzić się mającej Polski, a z nią czegoś, co dopiero mamy zyskać. Polska! to krwawe widmo, które miesza nasze gody weselne, — zapowiadać zmartwychwstanie Polski, jest to wzięcie się na ostre i szczyrce do urzeczywistnienia i przeprowadzenia rewolucyi Lntego, w całym tego wyrazu znaczeniu!

A więc niech i tak będzie! poco się mamy oszczędzać, tajemniczyć nasze żądania, po co te podstępny parlamentarskie, w wilią kiedy mamy zginąć albo zwyciężyć popołu.

Tak, żądać Polski, jest to żądać i wystawić się na wszystkie owe koleje losów i na gorsze jeszcze może nieprzewidziane następności. Jest to otchłań Kurcyusza, w którą Demokracja europejska musi wrzucić i poświęcić liczne ofiary, dla Narodu tego odkupienia, albo sama w niej przepadnie z tem wszystkim co już dotąd zyskała i co jeszcze osiągnąć zamierza — musi święcić ofiary jeżeli chce uniknąć tego potopu Azyatyckiego który od 80 lat hie-

ży ku zachodowi Europy — A wtedy, kiedy idzie o ocalenie świata cywilizowanego, i świata chrześcijańskiego targowanie się niema miejsca i wszelka cena, jakkolwiekby była wygórowaną, przyjętą być musi.

Ale skądże pochodzi, skąd się bierze to nie zwykłe zawikłanie stosunków całej Europy, kiedy jest mowa o zdjęciu Polski z krzyża? obywatele słuchajcie: „Oto są tak wielkie zbrodnie że na odpokutowanie tychże wszystkie ludy składać się muszą, że ludzkość cała cierpieć za nie musi, bo Bóg nie orzekł dosyć srogiej, dosyć przykładnej kary, — kary, któraby ludzkość całą dotknęła — jeżeliby Ludy nie uszanowały dogmatu swojej solidarności, odpowiedzialności wszystkich za jednego i każdego w szczególności za całość i nietykalność wszystkich i straż siebie samych im poruczył, bo dogmat ten jest zasadą ich bytu, ich istnienia! . . . Jeżeli zaś podział, to rozczłonkowanie Polski jest jedną z tych zbrodni, w *Ludzkości*, jak naprzykład rokosz aniołów przeciw swemu Stwórcy — jak grzech Adama — jak ukrzyżowanie Chrystusa Zbawiciela — prawo dążenia do zachowania istnienia Ludzkości to wszechprawo bytu Swiata, koniecznie ściagać go musi nie tylko na głównych sprawcach tej zbrodni, ale zarazem i na współnikach to jest: na Ludzkości całej, że widziała spełniającą się zbrodnię i spełnienia jej dozwoliła — a następnie na wszystkich sprzymierzeńcach i spadkobiercach przeszłości, w przyszłości w najodleglejsze pokolenia. D. c. n.

W dniu 19 Grudnia r. b. Starozakonna Eidla Allerhand zamieszkała na Kazimierzu pod L. 128 G. VI. na Kazimierzu naprzeciw Ratusza, żona ubogiego Szklarza sprowadziła małżonkowi swojemu rzadkie błogosławieństwo Boże do domu; albowiem powiła szczęśliwie trzech synków i córeczkę. Jeden syn w kilka godzin zmarł, pozostałe troje dzieci są żwawe i krzepkie. — Przed dwoma laty też sama tak hojna dla męża swego małżonka powiła mu szczęśliwie dwoje miłych dzieci bliźniąt.

Litościwe osoby spieszą z wsparciem tej tak szczęśliwej aczkolwiek ubogiej rodziny. Pewna szanowna, u nas z dobroczynności i prawych uczyć powszechnie wielbiona dama, wyznaczyła błogosławionej tej rodzinie zasiłek stały miesięczny. Cześć szlachetnemu Jej sercu!

KONCERT na dzień 20 b. m. zapowiedziany, z powodu nagłej słabości Pani Hoffman, został odłożony na dzień 29 b. m. o czem wczoraj doniesienia uwiadomiły. — Cel patryotyczny tego Koncertu, przemówi do serc waszych rodacy a liczne zgromadzenie uzupełni oczekiwania nasze.

WIADOMOSCI POLITYCZNE.

Kraków. Listy ze Lwowa pod d. 14 b. m. donoszą, że podział Galicyi ma być urządzony na dwie części — a to w ten sposób, że w Krakowie zaprowadzoną będzie Komisya Rządowa z pięciu Radz-

ców Gubernialnych pod prezydencją jednego Radcy nadwornego. Do dawnego zaś obwodu Krakowskiego dodane będą siedm cyrkułów zachodnich Galicyi. Rozchodzi się również pogłoska, że nadeszło wezwanie do wszystkich urzędników Gubernium Lwowskiego, ażeby zgłaszali się do przeniesienia do Krakowa, jednakże z powodu wiadomej drożyzny która panuje w Krakowie a oraz szczupłej pensyi urzędników nikt się jeszcze nie zgłosił. My atoli Krakowianie wiedząc dobrze, że tu na naszej ziemi aż nadto mamy zdolnych urzędników i we wszelkiej gałęzi uzdatnionej młodzieży, niepotrzebujemy żadnych przysyłek których i tak mamy więcej aniżeli potrzeba, otwarcie powiadamy, że takowe narzucenie nam obcych nieznających ani stosunków administracyjnych ani obywatelskich byłoby więcej szkodliwem aniżeli korzystnem. Konstytucya zapewniła nam krajowość i narodowość niech więc Rząd stara się urzeczywistnić te święte zasady niech nam nie nasyla obcych urzędników bo my sami potrzebujemy kawałka chleba, a ten kawałek chleba już od dawna nam krajowcom wydzierany jest przez obcych przybyszów, a to do tego stopnia że we wszystkich wydziałach nawet w duchowieństwie, nawet w klasztorach toż samo się dzieje, dowodem tego jest, że u nas w Krakowie na Zwierzyncu na objęcie miejsca Proboszczów i Wikaryuszów, sprowadzono księży Czechów, podczas gdy nasi księża krajowi nie mają przytułku, a co wbrew sprzeciwia się prawom, prerogatywom i przepisom naszego duchowieństwa i dziwić się należy, że Biskup nasz w to bynajmniej nie wchodzi, témbardziej że nadużycie takowe tak wielki wpływ na religijną moralność ludu, wywierać musi—tak być nie może. Słychać u nas, że dotychczasowy Gubernator Zaleski ma być mianowany ministrem oświecenia. Potwierdza się pogłoska, że Węgrzy uderzywszy na wszystkie obozy serbskie, takowe opanowali i tym sposobem stali się panami województw Serbii i Syrmii.

A U S T R Y A

Wiedeń 20. W Węgier dochodzą wiadomości o coraz dalszém posuwaniu się zwyciężkiem cesar. armii — która nadspodziewane w ziemi Madziarskiej czyni postępy. Przyczyczeni byliśmy dotąd uważać naród Węgrów za niezwytyczony, zważając na jego zawsze okazowaną energią i dumę narodową, która powodem była do rozdwojenia Węgrów ze Sławianami, a których powinni byli dla samego interesu uważać za równych przed prawem braci swoich. Jednakże Węgrzy w ostatnich szczególniej czasach, tak sobie postępowali, że zdaje się iż sami chcieli wywołać wojnę ze sławiańskimi pokoleniami, które dziś dopiero ocknąwszy się z wieloletniego letargu życiem polityczno-narodowem żyć poczęli. Taka epoka do życia powracających lub życie nowe objawiających ludów, jest tém bardziej niebezpieczną, że tu zwykle rozwija się na ówczas największa energija. Tak i ze Sławianami dzisiejszymi rzecz się ma. A Węgrzy oburzywszy bezwzględnie na siebie ludy sławiańskie, widzą się w przykrém położeniu prowadzenia wojny dwojakięj, raz od południa z obrażonymi Słowakami, z drugieję zaś strony od północy z niemniej obrażoną Austryą, która zręcznie korzystając z niezgody i rozdwojenia Madziarów ze Sławianami, wzięła Węgrów że tak rzec można we dwa ognie. Udało się w prawdzie

Węgróm pokonać ruchy Serbów na południu — ale jak będzie dalej, trudno pochlebnią dla ich sprawy wyrzec przepowiednią, zważywszy potężne, silne jednością, amunicją i znajomością sztuki wojennej korpusa armii austriackieję, które szerokie zajawszy koło wyrachowanym strategicznym krokiem, coraz zbliżają się ku wspólnemu połączeniu, dążąc do ogniska głównego ruchu rewolucyjnego, do Pesztu. Położenie takowe armii cesarskiej, wraz z wstecznym ruchem ku stolicy siły zbrojneję Węgrów, przypomina nam pochód sześciu korpusów wojska rossyjskiego ku Warszawie w r. 1830—1 przeciwko Polakom. Co do sił nawet materialnych zachodzi tu wielkie podobieństwo jak zaś się to zakończy, następną w krótkce przyszłość rozstrzygnie.

P R U S Y

Donoszą z Berlina że mieszkańcy tej stolicy, jako też Kolonii, i wielu innych miast postanowiły olbrzymi podać adres do króla z podziękowaniem za udzieloną sobie konstytucyą liberalną. Jakkolwiek cieszyć się należy, że w Prusach te rzeczy które z takim głoszone były hałasem, i w tak świetny były ubierane beroizm — skończyły się spokojnie i bez krwi rozlewu jakkolwiek i królowi pruskiemu przyznać należy, że wołał zastosować się do okoliczności i nadać ludowi konstytucyą aniżeli stawiać wszystko na sliżką kartę wojny domoweję — jednakże niemożemy wstrzymać się od uśmiechu ironicznego, gdy zważamy wszystko owe głosy i fanaberye Berlińczyków, niedawno oddychających pierśmi Brutusa lub Regula, a dziś zaś zadowolonych z nienaruszoneję swobody posiadania fajki, kufła, i udzieloneję łaskawie konstytucyi, niosących hołd monarche z czołem weselnem oraz i kornem, jak gdyby między tym monarchą a ludem nie nigdy nie zaśzło. To się nazywa mieć strawny żołądek! — Sądzimy że zgodzić się i przystać na wszelkie możliwe warunki domowego pokoju choćbyż i z ofiarą wymarzonych projektów kontentować się do czasu i tém co Bóg dał aż do czasów szczęśliwszych jestbez? wątpienia obowiązkiem i powinnością dobrych obywateli ale przeciwko swemu i braci swoich przekonaniu korzyć się tam gdzie się wczoraj stawało jak inąż silny — potępiac Zgrom. Narod. któremu wczoraj się składało podziękowanie za gorliwość w obronie swobód ludowych, to zgromadzenie, które samo padając ofiarą, że tak rzec można zmusiło władzę do udzielenia drogą łaski tego, czego ona bez tego poświęcenia się Zgrom. Narod. pewnieby nie była udzieliła, to, szczerze i śmiało powiadamy cechuje tylko brak pojęć politycznych, względ na osobiste tylko korzyści, niewdzięczność względem narodowego słuźzonego Zgromadzenia, i powiemy bez ogródki: brak charakteru, rezygnacyi, słowem brudną nikiemość. Jak więc z jedneję strony dla monarchy zaszczytnem jest, że narodowi swemu jaką taką nadał konstytucyą — tak z innej strony obywatele, którzy olbrzymie czyniac adresu uwłaczają swoim zacnym reprezentantom — wzgardzie powszechnęję jako lizacze pochlebecz przekazani być winni.

F R A N C Y A

Paryz 14 Grudnia. Nie ulega wątpieniu, że Ludwik Napoleon w tych dniach ogłoszonym będzie Prezydentem. Już po ulicach Paryzu rozlega się odgłos: Niech żyje nowy Cesarz! niech żyje Napoleon! niech żyje sława Francyi!! Bonapartyści. Filipiści, Legitymiści cieszą się — Republikanie stru-

chleli na tyle głosów za Napoleonem, socjaliści zaś komuniści i anarchiści pocieszają się tą myślą, że to jeszcze nie jest koniec. — Gabinet Kawaniaka i całe ministerjum uważać można jako już nie istniejące. *Elisée Nationale* ma być wyznaczonym pomieszkaniem nowego Prezydenta. Jenerał Bugeaud przybył do Paryża. Papiery bankowe w Paryżu podniosły się znacznie. Giełda według poboru dzienników paryskich jest w radosnym zachwyceniu.

Doniesienia Urzędowe.

Nr. 5,294.

CESARSKO - KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na skutek prośby przez pp. Dorotę, Ludwikę i Adama Padlewskich wniesionej, o ogłoszenie postępowania spadkowego po ś.p. Szymonie Padlewskim, Trybunał po wystuchaniu wniosku Prokuratora, na zasadzie artykułu 12 Ustawy hypotecznój z roku 1844, wzywa wszystkich mających prawo do pomienionego spadku, ażeby w terminie 3 miesięcy do Trybunału się zgłosili — po upływie bowiem rzezonego terminu, spadek zgłaszającym się sukcesorom przyznaniem — następnie i przypisanie tytułu własności Kamienicy N. 179 w G. 1. stojącej na imię Doroty z Rzepeckich Padlewskiej — a summy 2,000 Złp. na kamienicy N. 502 w G. 4 ubezpieczonój na rzecz dzieci Adama i Ludwika Padlewskich Małżonków z ograniczeniem co do pobierania procentów testamentem postanowionem, zarządzonem zostanie.

Kraków dnia 6 Września 1848 r.

Sędzia Prezydujący

J. Pareński.

(2r.)

Z. Sekretarz P. Burzyński.

CENY ZBOŻA

Na Targowicy publicznej w Krakowie w trzech gatunkach praktykowane.

Dnia 18 i 19 Grudnia.		1. Gatunek		2. Gatunek		3. Gatunek	
		od	do	od	do	od	do
		zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.
Korzec	Pszonicy...	24	15	22	15	19	
"	Żyta . . .	17		16			
"	Jęczmieni.	18		12		10	15
"	Owsa . . .	7	15	7			
"	Grochu . .	20	22	18	15		
"	Jagieł . .	32		30		27	
"	Koniczyny	80		72			
"	Rzepak zi.	36					
"	Rzepak let.	28					
"	Ziemiaki	10					
"	Tatarki od	zł. 16 do zł. 10.					

Centnar siana od złp. 2 gr. —, do złp. 1 gro. 12.

" słomy od złp. 1 gr. 24, do złp. 1 gro. 12.

Spirytusu garniec z opłatą od zł. 7 do zł. 8 gr. —.

Okowity " " od zł. — do zł. 6 gr. —.

Drożdży waniienka z piwa Marc. od złp. 14 do zł. 16

" " " Dubelt. od złp. 8 do zł. 9.

Jaj kurzych kopa od zł. — gr. — do złp. 4 gr. —.

Masła garniec czystego od złp. — gr. — do złp. 8.

Sporządzono w Biórze Kommissarza Targowego.

Kraków d 19 Grudnia 1848 r.

Komissarz Targowy

Delegowani Obywatele:

W. Dobrzański.

Franciszek Dąbrowski.

Adjunkt *Pszorn.*

Jan Janiszewski.

August Reddig.

Zygmunt Löbenstein.

Uwiedomienia.

Dziś wyszedł z Drukarni Uniwersyteckiej piąty poszyt *Kroniki czterdziestu dni Krakowa 1848 roku.* Nabyć można w Księgarni PP. Baumgadtena, Czecha, Gieszkowskiego, tudzież w Handlu E. Fuchsa w głównym Rynku pod Jaszczurkami.

W miejscowój owczarni *Praesisz Oderberg* (Stacya kolei żelaznej Wilhelmowskiej) w obwodzie Raciborskim w Szląsku, są do sprzedania począwszy od 20 Grudnia b. r. w wielkiej ilości owce i barany z dwuletnią i trzyletnią wybora i gestą wełną, na sprzedaż po umiarkowanój cenie. Owce te są zupełnie zdrowe i z najlepszego gatunku. O czém na miejscu przekonać się można.

Pruski Oderberg 15 Grudnia 1848 r.

Dyrekeya dóbr Barona *Rothschild.*

In der Original-Stammschäferei zu Pr. Oderberg (Wilhelmsbahnstation) Ratiborer Kreises, stehen vom 20 Dezbr. l. J. ab eine grosse Anzahl drei und zweijähriger dichtwolliger, hochfeiner Sprungstöhre zu festen, zeitgemässen Preisen zum Verkauf. Die Heerde ist von erblichen Krankheiten frei und erfreut sich seit langer Zeit eines guten Rufes.

Pr.-Oderberg 15 Dezbr 1848.

Die Güter Direction.

Panorama z domu Szarą Kamienicą zwanego, przeniesioną została do **Domu Nr. 233** przy ulicy Grodzkiej na pierwsze piętro i od d. 20 b. m. i r., tam do widzenia będzie. — Widzieć można wieczór od godziny 4 do 8 przy oświetleniu.

Antoni *Weidel*, Malarz Akademii.